

Znanstveni skup

PROTECTOR CROATIAE

povodom 150 godina objavljivanja

Glasnika svetog Josipa

10. i 11. studenoga 2023.

Nacionalno svetište

svetog Josipa

PROGRAMSKA KNJIŽICA

Izdavač:
Nacionalno svetište svetog Josipa u Karlovcu
Boškovićeve 36
Karlovac

Lektura i korektura:
Tanja Baran, Lorena Ninčević, Antun Sente ml.

Grafičko oblikovanje i tisak:
Tiskara Pečarić i Radočaj, Karlovac

Autorica logotipa:
Blaženka Matić

Pokrovitelji:
mons. dr. sc. Dražen Kutleša, nadbiskup zagrebački
Gordan Jandroković, predsjednik Hrvatskoga sabora
Karlovačka županija
Grad Karlovac

Organizatori:

Zagrebačka nadbiskupija

KBF

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Nacionalno svetište

svetog Josipa

Nacionalno svetište svetog Josipa u Karlovcu

Organizacijski odbor:

mons. dr. sc. Dražen Kutleša, nadbiskup zagrebački, počasni član

mons. mr. sc. Antun Sente, član

prof. dr. sc. Josip Šimunović, član

izv. prof. dr. sc. Daniel Patafta, predsjednik

naslovna doc. dr. sc. Tanja Baran, članica

mag. pov. et. geo. Marko Vladić, član

mag. comp. litt. et. edu. inf. Lorena Ninčević, članica

Znanstveni odbor:

prof. dr. sc. Josip Šimunović, član

izv. prof. dr. sc. Daniel Patafta, predsjednik

izv. prof. dr. sc. Taras Barščevski, član

doc. dr. sc. Davor Šimunec, član

izv. prof. dr. sc. Tomislav Anić, član

dr. sc. Milan Dančuo, član

mag. pov. et. geo. Marko Vladić, član

mag. comp. litt. et. edu. inf. Lorena Ninčević, članica

O nastanku znanstvenoga skupa

Više puta i na više načina govorili su mi o potrebi organiziranja znanstvenog skupa o svetom Josipu. Naime, sveti je Josip, preporukom biskupa hrvatskoga govornog područja, a odlukom Hrvatskog sabora, već 336 godina zaštitnik Hrvatskog Kraljevstva, odnosno Hrvatske i hrvatskoga naroda. Pobožnost prema svetom Josipu konstantno je prisutna u hrvatskom narodu, o čemu svjedoče župe, crkve, kapele, pokrajnji oltari, slike, molitvenici i mnoge molitve, te mnogi ljudi koje prepoznajemo upravo po imenu Josip i Josipa i svim njihovim izvedenicama. Sveti je Josip i zaštitnik Katoličke Crkve čijim su najvećim dijelom Hrvati članovi. U ovo naše vrijeme primjećujemo sve veću pobožnost prema svetom Josipu učvršćenu na mnogim svjedočanstvima čudesnog zahvata Božje ljubavi po zagovoru svetog Josipa, a za koju možemo ustvrditi da je vazda bila prisutna u hrvatskom narodu. Zahvaljujući suvremenim komunikacijskim sredstvima ta je pobožnost vidljivija i sve se više širi.

Nacionalno svetište svetog Josipa, izvorište mnogih pobožnosti prema svetom Josipu, već trideset i šest godina na više načina promiče štovanje svetog Josipa. Organizira različita liturgijska slavlja, upisujući nove članove u Bratovštinu svetog Josipa za pomoć umirućima, prima nove prijatelje u Josipovo svetište, razvija i proširuje molitvene vjenčiče Prečistog Srca Josipova te uređuje i izdaje Glasnik svetog Josipa koji upravo ove godine slavi svoj 150. rođendan. Prepoznali smo tu činjenicu kao dobar povod za organiziranje simpozija.

Ohrabreni potporom zagrebačkog nadbiskupa mons. dr. sc. Dražena Kutleše i predsjednika Hrvatskog sabora Gordana Jandrokovića, uz znanstveno vodstvo Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, osobito izv. prof. dr. sc. Danijela Patafte, uz potporu Karlovačke županije i Grada Karlovca kojima je sveti Josip nebeski zaštitnik, usudili smo se upustiti u organizaciju znanstvenog skupa kojemu smo dali ime

Protector Croatiae otkrivajući prisutnost svetog Josipa u povijesti hrvatskog naroda, prepoznavajući njegov moćni zagovor kod mnogih naših suvremenika te stavljajući pod njegovu moćnu zaštitu budućnost vjerničkog puka hrvatskog.

Zahvalan svim članovima organizacijskog i programskog odbora, svim predavačima i, poput svetog Josipa, skrovitih radnika, rado sve u molitvi prikazujem moćnoj Josipovoj zaštiti pri svetom Josipu u Karlovcu.

mons. Antun Sente ml.

rektor Nacionalnog svetišta svetog Josipa u Karlovcu

Popis izlagača:

izv. prof. dr. sc. Tomislav Anić

izv. prof. dr. sc. Taras Barščevski

naslovna doc. dr. sc. Tanja Baran

prof. dr. sc. Ivan Bodrožić

dr. sc. Milan Dančuo

mr. sc. Tomislav Hačko

dr. sc. Mario Kopjar

mons. dr. sc. Vlado Košić

doc. dr. sc. Anto Mikić

dr. sc. Vlado Mikšić

Lorena Ninčević

mons. dr. sc. Petar Palić

izv. prof. dr. sc. Daniel Patafta

prof. dr. sc. Franjo Podgorelec

Maja Rončević, doktorandica

mons. mr. sc. Antun Sente

Gaudencije Vito Spetić, doktorand

ddr. sc. Agneza Szabo

doc. dr. sc. Davor Šimunec

prof. dr. sc. Josip Šimunović

Stanko Špoljarić, prof.

Marko Vladić, doktorand

mr. sc. s. M. Irena Olujević

PROGRAM SKUPA

Petak, 10. 11. 2023.	
09.30 – 10.00	Registracija i prijava sudionika
10.00 – 11.00	Svečano otvaranje skupa i pozdravni govori
11.00 – 11.30	mons. dr. sc. Vlado Košić, sisački biskup <i>Graditelj Josipova svetišta – mons. Marijan Radanović</i>
11.30 – 12.00	mons. dr. sc. Petar Palić, mostarsko-duvanjski biskup <i>Častimo i uspomenu blaženoga Josipa, zaručnika Djevičina... – nadbiskup Petar Čule i spomen sv. Josipa u Rimskom kanonu</i>
12.00 – 15.00	Pauza za ručak
15.00 – 16.00	PRVA SESIJA IZLAGANJA moderatori: izv. prof. dr. sc. Daniel Patafta, izv. prof. dr. sc. Taras Barščevski
15.00 – 15.15	Gaudencije Vito Spetić, doktorand <i>Pavlin biskup Martin Borković i širenje katoličke pobožnosti s posebnim osvrtom na pobožnost sv. Josipu</i>
15.15 – 15.30	dr. sc. Vlado Mikšić <i>Sv. Josip u baroknoj pobožnosti Zagrebačke nadbiskupije</i>
15.30 – 15.45	Marko Vladić, doktorand <i>Razvoj štovanja sv. Josipa u 19. stoljeću</i>
15.45 – 16.00	izv. prof. dr. sc. Tomislav Anić <i>Postanak crkve sv. Josipa: od ideje do posvete</i>
16.00 – 16.15	Pauza
16.15 – 17.15	DRUGA SESIJA IZLAGANJA moderatori: izv. prof. dr. sc. Tomislav Anić, Marko Vladić
16.15 – 16.30	izv. prof. dr. sc. Daniel Patafta <i>Sv. Josip u franjevačkoj teologiji i duhovnosti</i>
16.30 – 16.45	prof. dr. sc. Franjo Podgorelec <i>Štovanje sv. Josipa u karmelskoj tradiciji</i>

16.45 – 17.00	izv. prof. dr. sc. Taras Barščevski <i>Akatist Svetomu i pravednomu Josipu. Biblijske slike i moralno-duhovni nauk.</i>
17.00 – 17.15	prof. dr. sc. Josip Šimunović <i>Pastoralno-katehetski poticaji apostolskog pisma Patris corde – Očevim srcem pape Franje</i>
17.15 – 18.00	Rasprava
18.30	Euharistijsko slavlje Predvodi prof. dr. Ivan Bodrožić Pjevanje animira zbor sestara milosrdnica Provincije Bezgrješnog začeca BDM pod vodstvom s. M. Elizabete Peršić

Subota, 11. 11. 2023.

09.00 – 9.30	Registracija i prijava sudionika
09.30 – 10.30	PRVA SESIJA IZLAGANJA moderatori: mr. sc. Tomislav Hačko, Lorena Ninčević
09.30 – 9.45	prof. dr. sc. Ivan Bodrožić i Maja Rončević, doktorandica <i>Jeronimov zaokret od apokrifne prema biblijskoj slici sv. Josipa</i>
09.45 – 10.00	dr. sc. Mario Kopjar <i>Sv. Josip uzor i zaštitnik za obavljanje ljudskog rada. Radom slaviti božanska djela</i>
10.00 – 10.15	dr. sc. Milan Dančuo <i>Liturgijsko čašćenje sv. Josipa tijekom povijesti i danas</i>
10.15 – 10.30	doc. dr. sc. Davor Šimunec <i>Teološki diskurs o sv. Josipu</i>
10.30 – 10.45	Pauza
10.45 – 11.45	DRUGA SESIJA IZLAGANJA moderatori: naslovna doc. dr. sc. Tanja Baran, mons. mr. sc. Antun Sente, ml.

10.45 – 11.00	mr. sc. s. M. Irena Katarina Olujević <i>Sluga Božji Josip Stadler – utemeljitelj Glasnika svetog Josipa</i>
11.00 – 11.15	ddr. sc. Agneza Szabo <i>Urednici Glasnika sv. Josipa 1883. – 1945. i bitna obilježja njihova rada do zabrane 1945. godine</i>
11.15 – 11.30	mr. sc. Tomislav Hačko <i>Idite k Josipu! (Post 41, 55). Sveti Josip u životu blaženog Alojzija Stepinca</i>
11.30 – 11.45	doc. dr. sc. Anto Mikić <i>Pučki listovi u životu Crkve na primjeru Glasnika sv. Josipa</i>
11.45 – 12.00	Rasprava
12.00 – 16.30	Ručak i obilazak kulturnih znamenitosti grada Karlovca
16.30 – 17.30	TREĆA SESIJA IZLAGANJA moderatori: doc. dr. sc. Anto Mikić, dr. sc. Milan Dančuo
16.30 – 16.45	naslovna doc. dr. sc. Tanja Baran <i>Sv. Josip u hrvatskoj književnosti i tradicijskoj kulturi</i>
16.45 – 17.00	Stanko Špoljarić, prof. <i>Prikazi svetog Josipa u hrvatskoj likovnoj umjetnosti</i>
17.00 – 17.15	Lorena Ninčević <i>Računalna obrada Glasnika svetog Josipa</i>
17.15 – 17.30	mons. mr. sc. Antun Sente ml. <i>Marija udomljuje Josipa. Crkva svetog Josipa u župi BDM Snježne uzdignuta na čast nacionalnog svetišta</i>
17.30 – 18.00	Rasprava
18.30	Euharistijsko slavlje Predvodi prof. dr. sc. Josip Šimunović Pjevanje animira zbor Služavki Malog Isusa pod vodstvom s. M. Tihane Strancarić
19.30	Otvorenje skupne izložbe <i>Ljepota sv. Josipa II.</i>
20.30	Večera

SAŽECI IZLAGANJA

mons. dr. sc. Vlado Košić

Graditelj Josipova svetišta – mons. Marijan Radanović

Sažetak

Prema odluci biskupa hrvatskoga govornog područja crkva svetog Josipa u Karlovcu proglašena je nacionalnim svetištem 1987. godine, točno 300 godina nakon što je djevičanski otac Isusa Krista od Hrvatskog sabora proglašen zaštitnikom Hrvatske. U izlaganju će se pojasniti uloga Marijana Radanovića od samih početaka izgradnje crkve 1968. godine, posvećenja 1974. godine, do samog proglašenja crkve nacionalnim svetištem. Kao svjedok vremena, jer je bio u službi župnog vikara dubovačke župe od 1985. do 1988. godine, Vlado Košić će u izlaganju prikazati zasluge mons. Marijana Radanovića u izgradnji crkve sv. Josipa u Karlovcu koja je proglašena nacionalnim svetištem te pojasniti okolnosti u kojima je on djelovao.

Životopis

Vlado Košić rođen je 20. svibnja 1959. godine u Varaždinu. Odrastao je u Družbincu, u župi Petrijanec, gdje je završio osnovnu školu. Maturirao je na Interdijecezanskoj srednjoj školi za spremanje svećenika u Zagrebu na Šalati 1978. godine. Teologiju je studirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, gdje 1985. godine diplomirao, iste godine bio je zaređen za prezbitera Zagrebačke nadbiskupije. Godine 1989. magistrirao je u specijalizaciji dogmatske teologije radom Traktat „De libero arbitrio et de gratia” Ivana Paštrića (1636. – 1708.). Pastoralno djeluje u Zagrebačkoj nadbiskupiji kao kapelan u Karlovcu – Dubovcu (1985. – 1988.) i u Zagrebu – Španskom, te kao župnik Hrastovice i Petrinje u vrijeme Domovinskog rata, kada i sam kao prognanik živi u petrinjskoj filijali u Mošćenici, uz samu crtu razdvajanja s okupiranim područjem. Od 1995. godine radi kao asistent pri Katedri dogmatske teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je 23. lipnja 1997. obranio doktorsku disertaciju „Teolog Franjo Ksaver Pejačević (1707. – 1781.) – značajke”, pod vodstvom red. prof. dr. sc. Ivana Goluba. Na Sveučilištu u Zagrebu 28. studenoga 1997. promoviran je u doktora teoloških znanosti te je 1998. izabran za višeg asistenta, a 2003. za naslovnog docenta.

U Hrvatskoj biskupskoj konferenciji bio je od travnja 1999. do rujna 2000. predsjednik Odbora za sredstva društvene komunikacije, a od rujna 2000. do listopada 2017. godine je predsjednik Vijeća za ekumenizam i dijalog, te od travnja 2004. do listopada 2014. predsjednik komisije HBK „Justitia et pax”. Ujedno je i predsjednik Upravnog vijeća Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve HBK. Član je komisija HBK za odnos sa SPC i za Papinski zavod sv. Jeronima u Rimu.

Od 2009. sisački je biskup, a od listopada 2017. godine predsjednik Vijeća HBK za nauk vjere. Redovni je član i zamjenik predstojnika Hrvatskog mariološkog instituta KBF-a Sveučilišta u Zagrebu, član Odjela za kršćanski istok Instituta za ekumensku teologiju i dijalog „Juraj Križanić” i Društva za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije „Tkalčić”.

mons. dr. sc. Petar Palić

**Častimo i uspomenu blaženoga Josipa, zaručnika Djevičina...
*nadbiskup Petar Čule i spomen sv. Josipa u Rimskom kanonu***

Sažetak

Nadbiskup Petar Čule (1898. – 1985.) bio je mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski (1942. – 1980.). Radi njegove pastirske revnosti i svjedočkog života na dan umirovljenja 14. rujna 1980., papa Ivan Pavao II. imenuje ga naslovnim nadbiskupom giufitanskim.

Biskup Čule sudjelovao je na Drugom vatikanskom saboru održanom od 1962. do 1965. godine te u pojedinim posebnim povjerenstvima. U pripremnom razdoblju sudjelovao je kao savjetnik Odbora za biskupe i upravljanje biskupijama. Na sjednici održanoj 10. studenog 1962. Čule je održao govor o svetom Josipu i zatražio njegovo uvrštenje u rimski kanon mise. Potaknut nastupom biskupa Čule papa Ivan XXIII. uvrstio je sv. Josipa u Rimski kanon tri dana kasnije.

Ipak, Čule je određene promjene Drugoga vatikanskog sabora teško prihvaćao, posebice istiskivanje latinskoga jezika iz bogoslužja, uspostavu pastoralnih i drugih vijeća, pričest na ruku, pružanje mira tijekom mise itd. Čulino nepovjerenje prema pastoralnim vijećima proizlazilo je iz straha da bi se ona mogla iskoristiti u tzv. „Hercegovačkoj aferi” protiv biskupa. Zajedno s još 16 hrvatskih biskupa potpisao je izjavu kojom se protive uvođenju stalnoga đakonata za oženjene. Izjavu je odbio potpisati jedino zagrebački nadbiskup Franjo Šeper. Tijekom trajanja Sabora, Čule nije imao svoga osobnog teologa (peritusa) kao što je to bio običaj kod drugih biskupa, kojima bi oni pisali govore ili davali savjete. Nakon Sabora Čule je imenovan članom Poslijesaborskog odbora za biskupe i upravu biskupijama.

Životopis

Biskup Petar Palić rođen je 3. srpnja 1972. godine u Prištini. Nakon osnovne škole pohađao je klasičnu gimnaziju u Skoplju i Subotici te od 1990. do 1995. godine Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Za svećenika Dubrovačke biskupije zaređen je 1. lipnja 1996. godine. U listopadu 2005. godine upisao je poslijediplomski studij na Teološkom fakultetu Karl-Franzens Sveučilišta u Grazu, na kojem je postigao doktorat iz teologije 2009. godine. Obnašao je razne službe u Dubrovačkoj biskupiji. Od 2011. do 2017. bio je generalni vikar Dubrovačke biskupije. Od 2017. do 2020. obnašao je službu generalnog tajnika Hrvatske biskupske konferencije.

Papa Franjo imenovao ga je hvarskim biskupom 9. ožujka 2018., a za biskupa je zaređen 30. travnja 2018. u hvarskoj katedrali.

Na blagdan sv. Benedikta 11. srpnja 2020. godine, papa Franjo imenovao ga je mostarsko-duvanjskim biskupom i apostolskim upraviteљem trebinjsko-mrkanskim. Službu je preuzeo na blagdan Uzvišenja Sv. Križa 14. rujna 2020. godine.

Gaudencije Vito Spetić, doktorand

Pavlin biskup Martin Borković i širenje katoličke pobožnosti s posebnim osvrtom na pobožnost sv. Josipu

Sažetak

Biskup Martin Borković (1597. – 1687.) postao je zagrebačkim biskupom u dobi od 70 godina, a cijeli je život vršio visoke službe unutar pavlinskog reda. U ovom izlaganju analizirat će se utjecaji koji su oblikovali Martina Borkovića, te utjecaji koje je sam izvršio u uređivanju pavlinskog reda i Zagrebačke biskupije. Njegovo cjeloživotno djelovanje karakteriziralo je širenje različitih katoličkih pobožnosti u duhu protureformacije i stvaranja katoličkog identiteta. Održao je čak četiri biskupske sinode, a jedna od njih donijela je zaključak o proglašenju sv. Josipa zaštitnikom Hrvatske, što je kasnije potvrdio i Hrvatski sabor.

Životopis

Vito Špetić rođen je 1990. u Rijeci, gdje završava osnovnu školu i salezijansku klasičnu gimnaziju te 2009. stupa u red sv. Pavla prvog pustinjaka, i dobiva redovničko ime Gaudencije. Za svećenika je zaređen 2016. u Rijeci. Od 2021. je student poslijediplomskog doktorskog studija Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Posebno područje istraživanja i interesa za prelegenta je pavlinski red, crkvena povijest Istre i Hrvatskog primorja te srednjovjekovna crkvena povijest. Od 2021. djeluje u samostanu Kamensko kod Karlovca.

dr. sc. Vlado Mikšić

Sv. Josip u baroknoj pobožnosti Zagrebačke nadbiskupije

Sažetak

Barokna pobožnost poznata je po bratovštinama, procesijama, razigranoj likovnoj umjetnosti i brojnim narodnim pobožnostima. U toj baroknoj pučkoj pobožnosti postojali su „popularni” sveci i popularni pobožni izričaji. Pobožnost sv. Josipu tijekom baroka, posebno u 18. stoljeću, ima zapaženo mjesto. Svakako se treba naglasiti da barokna pobožnost sv. Josipu spada u tzv. „Pietas Austriaca”, ili bolje rečeno, „Pietas Habsburica”. S tom pobožnošću ne samo da se željelo povezati vjernika s Bogom, već i s dinastijom. U dinastiji Habsburg sv. Josip spadao je u posebno čašćene svece, stoga ne čudi što se kult sv. Josipa proširio po cijelom teritoriju monarhije, pa i Zagrebačkom biskupijom.

Životopis

Dr. Vlado Mikšić rođen je 23. listopada 1971. u Karlovcu. Osnovnu i srednju medicinsku školu završio je u Karlovcu. U jesen 1991. upisao je Katolički bogoslovni fakultet i bogosloviju u Zagrebu gdje je 1997. diplomirao s temom „Prvostolni Kaptol zagrebački u obrani Trojedne Kraljevine od Turaka”. Za svećenika je zaređen 1997. Po odredbi kardinala Josipa Bozanića 2001. upućen je na poslijediplomski studij crkvene povijesti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Beču. Magistrirao je 2003. godine. Doktorsku disertaciju s temom „Jozefinizam u Zagrebačkoj biskupiji” obranio je 2015. Od 2020. godine obavlja službu voditelja Ureda za kulturna dobra Zagrebačke nadbiskupije. Objavio je više znanstvenih članaka, organizirao nekoliko izložbi od kojih je najznačajnija „Zbirka Kokša, Pečat vjere, trag umjetnosti” godine 2022. u Galeriji Klovićevi dvori u Zagrebu. Organizirao je nekoliko znanstvenih skupova od kojih je najznačajniji znanstveni skup u povodu stote obljetnice smrti bl. Karla Habsburškog 2022. Fokus njegova istraživanja je 18. stoljeće, posebno Habsburgovci i jozefinizam u Zagrebačkoj nadbiskupiji. S dr. Kruhekom i dr. Kolarićem suautor je knjige „Župa sv. Franje Ksaverskog, Karlovac – Švarča”.

Marko Vladić, doktorand

Razvoj štovanja sv. Josipa u 19. stoljeću

Sažetak

Od kraja 18. stoljeća razvojem industrije sve veći broj ljudi odlazi sa sela u gradove u potrazi za poslom. Na taj se način u gradovima formira mnogobrojni sloj siromašnih građana s velikim brojem neriješenih socijalnih problema unutar kojih su se posebno isticali nedefinirani uvjeti rada. Zbog toga se počinju javljati i jačaju socijal-utopijski, socijaldemokratski i socijalistički pokreti. Njihovim rastom i razvojem tijekom 19. stoljeća javlja se potreba za odgovorom Crkve na sve važniju temu statusa radništva u čemu je najaktivniji bio papa Lav XIII. u drugoj polovici 19. stoljeća. Kao dvije najvažnije enciklike ističu se „*Quamquam pluries*” iz 1889. i „*Rerum novarum*” iz 1891. Uz podršku radnicima u borbi za njihova prava šalje se i sve jasnija poruka upućivanja radnika na pobožnosti svetom Josipu.

Životopis

Marko Vladić (Karlovac, 1995.) diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu povijest i geografiju 2018. godine. Iste godine upisuje doktorski studij na Hrvatskom katoličkom sveučilištu s temom „Pravaštvo u Karlovcu od 1878. do 1914.“ Objavljuje znanstvene i stručne članke u časopisima „Croatica Christiana periodica“, „Tkalčić“ i „Svjetlo“.

Sažetak

Tendencija potiranja tradicije koju su komunisti žestoko provodili u godinama poraća, nastojeći pritom reformirati narodnu kulturu kako bi uspostavili svoju moć, u geopolitičkim je prilikama druge polovice pedesetih i tijekom šezdesetih godina prošloga stoljeća počela slabjeti. Osobito je to vidljivo nakon što je 26. lipnja 1966. potpisan protokol između Svete Stolice i SFRJ. Upravo su u tom vremenu započele pripreme za izgradnju crkve sv. Josipa.

Iako se nalazi nedaleko crkve Snježne Gospe, a nešto niže kapele Ranjenog Isusa, potreba za izgradnjom crkve sv. Josipa bila je nužna iz više razloga. Župna crkva Snježne Gospe zbog strmoga puta koji vodi do nje prilično je nepristupačna, posebice u zimskim mjesecima. S druge pak strane, svojom veličinom šezdesetih godina prošloga stoljeća nije mogla udovoljiti potrebama župljana. Kapela Ranjenog Isusa, osim što je prostorom vrlo mala, još je k tome puna vlage.

Upravo se navedeni splet događaja zrcali u realizaciji velikoga sakralnog projekta važnog ne samo za Karlovac i karlovačku okolicu, već i za Republiku Hrvatsku. Ne tako dugo od posvećenja 15. rujna 1974., crkva sv. Josipa postat će 15. travnja 1987. Nacionalno svetište svetog Josipa Crkve u Hrvata.

Životopis

Izv. prof. dr. sc. Tomislav Anić nastavnik je na Odjelu za povijest Hrvatskog katoličkog sveučilišta. Područja su njegova znanstvenog interesa socijalna, gospodarska i politička povijest Hrvatske u 20. stoljeću. Bibliografija: <https://www.croris.hr/osobe/profil/1940>.

Sažetak

Franjevački sveci i mistici od 13. do 16. stoljeća nastavili su razvijati teološku sintezu koju je Crkva koristila, kako za liturgijske tekstove, tako i za dokumente koji se odnose na svetog Josipa. U izlaganju će biti obrađeni najvažniji franjevački teolozi i mistici koji su pisali o sv. Josipu, kao sv. Bonaventura, sv. Bernardin Sijenski, Petar Ivan Olivi, Ubertino iz Casale i Bartolomeo iz Pise. Također će biti prikazano i štovanje sv. Josipa u Svetoj Zemlji kao mjestu u kojem je ova pobožnost započela u svom najautentičnijem obliku, odnosno u kontekstu otajstva Utjelovljenja, sa središtem u Nazaretu i Betlehemu, povezano s izvještajima iz evanđelja po Mateju i Luki. Franjevci koji su došli u Svetu Zemlju u 13. stoljeću nastavili su njegovati te pobožnosti, plod živih uspomena prvih stoljeća kršćanstva, i širili ih po Europi. Zato spisi franjevačkih teologa iz 13. i 14. stoljeća upućuju na jasnu ideju o važnoj ulozi Josipa iz Nazareta u kontekstu otajstva Utjelovljenja. Time su franjevci postali ključni u širenju istinske pobožnosti prema ovom svecu gdje god su osnivali svoje samostane.

Životopis

Daniel Patafta izvanredni je profesor na Katedri crkvene povijesti KBF-a u Zagrebu. Studij jednopredmetne povijesti završio je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je stekao i magisterij znanosti. Kao kandidat za svećenika od 2008. do 2013. polazi filozofsko-teološki studij na KBF-u u Zagrebu, gdje počinje raditi na Katedri crkvene povijesti od 2013. godine kao asistent. Doktorirao je na istom fakultetu 2016. godine. Sustavno se bavi franjevačkim povijesnim i teološkim temama, kao temama iz crkvene povijesti 19. i prve polovice 20. stoljeća, osobito razdobljem između dva svjetska rata.

prof. dr. sc. Franjo Podgorelec

Štovanje sv. Josipa u karmelskoj tradiciji

Sažetak

Opisat će se iskustvo i središnje poruke štovanja sv. Josipa kod sv. Terezije Avilske te širenje štovanja u kasnijoj karmelskoj tradiciji preko liturgije, pobožnosti, spisa i stručne literature.

Životopis

Karmelićanin, završio teološki fakultet u Zagrebu, magisterij i doktorat u Rimu (Teresianum), predaje na KBF-u Sveučilišta u Zagrebu predmete iz područja duhovne teologije.

izv. prof. dr. sc. Taras Barščevski

Akatist Svetomu i pravednomu Josipu. Biblijske slike i moralno-duhovni nauk

Sažetak

Akatist Svetomu i pravednomu Josipu je molitva hvale i štovanja upućena svetom Josipu, zaručniku Presvete Djevice Marije i Isusovom zemaljskom ocu. Sastoji se od trinaest kondaka, tj. kraćih crkvenih pjesama, i dvanaest ikosa, koji razvijaju temu kondaka, te se završava dužom molitvu svetom Josipu. Za vrijeme molitve akatista potrebno je stajati (riječ akatist u prijevodu s grčkoga jezika doslovno znači „hvalospjev [koji se čita] ne sjedeći”), kao i kod slušanja evanđelja, čime se ističe svečanost ove molitve.

Svaki kondak i s njim povezan ikos tvore cjelinu koja predstavlja jedan aspekt života i služenja svetog Josipa, ističući ponajprije njegovu jedinstvenu ulogu kao zaštitnika i čuvara Svete Obitelji i kao uzora kršćanskih vrlina, od dana zaruka s Marijom, Isusovog rođenja i obrežanja, bijega u Egipat, brige za Mariju i Isusa u Nazaretu, pa sve do blaženog usnuća. No Akatist ne spominje samo najvažnije događanje iz Josipova života, nego ujedno nudi i moralno-duhovni nauk kako bi vjernici ostvarili u vlastitom životu to što pjevaju u akatistu i postali dionici otajstva Kristova spasenja.

Polazeći od teksta Akatista analizirat ćemo biblijsku pozadinu pobožnosti svetom Josipu te prekrasne slike kojima se opisuje njegova briga za Mariju i Isusa kako bi svi vjernici mogli klicati svetom Josipu: „Raduj se, Josipe pravedni, ti koji hitaš u pomoć i moliš za duše naše!”

Životopis

Rođen je u Banjoj Luci (1969.) u grkokatoličkoj svećeničkoj obitelji, a odrastao u Sibirju. Studirao je filozofiju i teologiju na Papinskom gregorijanskom sveučilištu. Licencijat iz biblijskih znanosti (S. S. L.) postigao je na Papinskom biblijskom institutu, a doktorat iz teologije na Salezijanskom papinskom sveučilištu u Rimu. Za svećenika Križevačke eparhije zaređen je 21. kolovoza 1994. godine u Križevcima. Od 1996. do 2016. godine predavao je biblijske predmete na Ukrajinskom katoličkom sveučilištu u Lavovu (Ukrajina).

Od 2016. godine zaposlen je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje je izvanredni profesor na Katedri Svetog pisma Novoga zavjeta i zamjenik predstojnika Instituta religijskih znanosti.

prof. dr. sc. Josip Šimunović

Pastoralno-katehetski poticaji apostolskog pisma Patris corde – Očevim srcem pape Franje

Sažetak

Papa Franjo proglasio je od 8. prosinca 2020. godine do 8. prosinca 2021. godine Godinu sv. Josipa. Tom prigodom uputio je čitavoj Katoličkoj Crkvi apostolsko pismo „Patris corde – Očevim srcem”. Tim se apostolskim pismom obilježila i 150. obljetnica proglašenja sv. Josipa zaštitnikom sveopće Crkve. Papa Franjo vrlo jasno donosi motivaciju pisanja ovog apostolskog pisma. On sa svakim čovjekom želi podijeliti „neka osobna razmišljanja o ovom izuzetnom liku, koji je vrlo blizak ljudskom stanju svakoga od nas.” Svrha apostolskog pisma „Patris corde – Očevim srcem” je „uvećati ljubav prema ovom velikom svetcu, potaknuti zazivanje njegova zagovora i da se nasljeđuju njegove krjeposti i njegov žar.”

U svjetlu ovih misli, u predavanju će se predstaviti poticajno apostolsko pismo „Patris corde – Očevim srcem” pape Franje i tako Godinu sv. Josipa koja je trajala u određenom vremenskom razdoblju, proširiti i na 2023. godinu. Također, razmišljat će se o sv. Josipu koji itekako zaslužuje biti prisutan u životu Isusovih učenica i učenika pa tako i pastoralnih i katehetskih djelatnika. Papa Franjo o svetom Josipu progovara kao o ljubljenu ocu, ocu u nježnosti, ocu u poslušnosti, ocu u prihvaćanju, ocu kreativne odvažnosti, ocu radniku i ocu u sjeni.

Životopis

Josip Šimunović rođen je u Zagrebu 1971. godine. Nakon završene osnovne škole u Zagrebu, Interdijecezanske srednje škole za spremanje svećenika na Šalati u Zagrebu, odsluženja vojnoga roka, primljen je na Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište kao kandidat za Zagrebačku nadbiskupiju te upisuje Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu na kojem je 1995. diplomirao i dobio naslov diplomiranog teologa. Nakon svećeničkog ređenja 29. lipnja 1996. godine, u akademskoj godini 1996./97., upisao je poslijediplomski studij religiozne pedagogije i katehetike i pastoralne teologije na Katoličkom fakultetu Sveučilišta u Beču. Na istom fakultetu 1. lipnja 1999. godine postigao je akademski stupanj doktora teologije.

Od akademske godine 2001./2002. zaposlen je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Suraduje s mnogim civilnim i crkvenim ustanovama. Autor je četiri znanstvene knjige, znanstvenih i stručnih članaka iz područja religijske pedagogije i katehetike te pastoralne teologije, i jedan od autora udžbenika za katolički vjeronauk prvoga i drugoga razreda osnovne škole. Od jeseni 2014. do jeseni 2020. godine ravnatelj je Nadbiskupijskog pastoralnog instituta Zagrebačke nadbiskupije. Pročelnik je Katedre pastoralne teologije Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Od ožujka 2021. godine dekan je Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

prof. dr. sc. Ivan Bodrožić

Maja Rončević, doktorandica

Jeronimov zaokret od apokrifne prema biblijskoj slici sv. Josipa

Sažetak

U prvim stoljećima kršćanstva o sv. Josipu se nije pisalo izravno, već u kontekstu rasprava koje su se vodile da se dokaže božanstvo Isusa Krista, u duhu čega je trebalo braniti djevičanstvo i majčinstvo Presvete Djevice. No kako su evanđelja nedvojbeno svjedočila da je Marija bila zaručena s Josipom, te da su živjeli zajedno u istome domu, uvijek je bilo teologa koji su tu činjenicu tumačili zlonamjerno ili nevješto, vezujući je uz neke novozavjetne tekstove ili izričaje. Jedan od tih tekstova je i govor o Isusovoj braći i sestrama, te izričaji poput onoga da je on prvorođenac. Ili pak „da Josip ne upozna Mariju dok ne rodi sina”. Upravo da obrane Mariju od bilo koje primisli ili sumnje, apokrifni spisi su redovito Josipa prikazivali kao starca i udovca. Prema njima on je već prije imao brak te kao stariji čovjek nije imao bračnih potraživanja prema Mariji, koju je isključivo uzeo da je zaštititi. Čak su se i neki od svetih otaca služili ovom logikom, sve do sv. Jeronima koji je prekinuo s preuzimanjem apokrifnih svjedočanstava o Josipu, te ga je u duhu evanđelja prikazao kao pravednika nadahnutu svetošću i oduševljena Marijinom odlikom za djevičanstvo.

Životopisi

Ivan Bodrožić rođen je u Svibu, osnovno školovanje završio je u Svibu i Splitu, a srednju školu u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Splitu. Dvije godine filozofsko-teološkog studija pohađao je na Teologiji u Splitu, a ostale četiri na Sveučilištu Santa Croce u Rimu, gdje je i diplomirao 1994. Nakon diplome nastavlja poslijediplomski studij patrologije na Patrističkom institutu Augustinianum u Rimu, na kojemu je doktorirao 2000. obranivši doktorsku disertaciju „Numerologija u misli svetog Augustina”. Po završetku dokorskog studija kao vanjski suradnik predaje Latinski jezik I i II na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu. Redoviti je profesor u trajnom zvanju te predaje na Katedri povijesti kršćanske literature i kršćanske nauka KBF-a Split. Godine 2007. primljen je u Međunarodno udruženje za patrističke studije (Association Internationale d'Études Patristiques), a iste godine izabran je i za člana Književnog kruga u Splitu. Od 2010. do 2019. profesor je na KBF-u u Zagrebu, a od 2019. na KBF-u u Splitu. Suradivao je i bio voditelj na više znanstvenih projekata i organizator niza znanstvenih skupova. Godine 2022. dobitnik je fakultetske nagrade za izvrsnost u znanstvenom radu. Od ak. god. 2022./2023. obnaša funkciju prodekana za znanost KBF-a u Splitu.

Maja Rončević rođena je 28. travnja 1990. godine u Splitu u Hrvatskoj. Osnovnu i srednju školu pohađala je u Splitu. Po završetku III. gimnazije 2009. godine upisuje Katolički bogoslovni fakultet u Splitu. Diplomirala je 25. rujna 2014. godine s temom „Augustinovo obraćenje – hermeneutski ključ suvremenih obraćenja” pod vodstvom prof. dr. sc. Ante Vučkovića.

U 2021. godini upisuje poslijediplomski studij Povijest teologije i kršćanskih institucija na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu. Sudjelovala je na Internacionalnoj konferenciji „Past, Present, Future: The Other: Stereotype and Prejudice in History Healthy Philosophy” u organizaciji Filozofskog fakulteta, Odsjeka za povijest u Puli te IV. internacionalnoj patrističkoj konferenciji „The Christians of the Patristic Period in Relation to the Nature” u organizaciji Katoličkog sveučilišta u Lublinu. Trenutačno je nezaposlena, a inače radi kao prof. vjeronauka. Udana je i majka dvoje djece.

dr. sc. Mario Kopjar

Sv. Josip uzor i zaštitnik za obavljanje ljudskog rada. Radom slaviti božanska djela

Sažetak

Uzorni lik i moćni zagovor svetog Josipa više je nego aktualan i potreban za vrijeme u kojem živimo, posebice u radnom svijetu, u kojem se svaki čovjek mora osjećati aktivnim dionikom u božanskom djelu. Svako izvršeno djelo nije samo plod rada ruku, već suradnje sa Stvoriteljem, stoga rad nije mjesto nijekanja ljudskog dostojanstva, već plemenitih i dubokih težnji osobe da surađuje (zajedno) sa Stvoriteljem. Svaka osoba iskustvom suradnje otvara dimenziju suodgovornosti i jamči cjeloviti društveni život. Rad je, stoga, dimenzija koja najbolje može potvrditi dostojanstvo čovjeka i njegova djelovanja u zajedništvu za dobro drugih.

„...Čovjek obično svojim radom uzdržava svoj život i život onih koji su njegovi, povezuje se sa svojom braćom i služi im, može iskazivati pravu dobrotvornost i dati svoj doprinos dovršenju Božjeg stvaranja. Štoviše, tvrdimo da se čovjek po Bogu prikazanom radu pridružuje otкупiteljskom djelu Isusa Krista, koji je radu dao uzvišeno dostojanstvo kad je u Nazaretu radio vlastitim rukama. Odatle za svakoga proizlazi dužnost da savjesno radi, kao i pravo na rad.” (GS 67)

Ovom temom želimo kroz primjere euholoških tekstova Rimskog misala (2008.) predstaviti rad kao suradnju u stvaranju i kao sredstvo posvećenja, te istaknuti svetog Josipa uzorom i zaštitnikom za obavljanje ljudskog rada (usp. „Redemptoris Custos”, 22-24), kroz njegovo poslanje i identitet u odnosu na ekonomiju spasenja.

Životopis

Dr. sc. Mario Kopjar svećenik je Varaždinske biskupije. Nakon mature na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, 1996. godine započeo je filozofsko- teološku formaciju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Po završetku 2. godine studija i odsluženja vojne obveze, u kolovozu 1999. godine, poslan je na dodiplomski studij u Rim gdje je, kao pitomac Papinskog zavoda Germanicum et Hungaricum, do 2002. godine bio student Papinskog sveučilišta Gregoriana. Nakon đakonskog ređenja u Rimu i postignute diplome 2002. godine upisuje poslijediplomski studij iz liturgike na Papinskom institutu liturgike u Rimu. Za svećenika Varaždinske biskupije zaređen je 21. lipnja 2003. godine. Stupanj magisterija postigao je 2005. godine na Papinskom institutu liturgike „Sant’Anselmo” u Rimu. Po povratku u domovinu, djelovao je dvije godine u službi župnog vikara u Varaždinu. Od 2007. do 2008. godine bio je župnik u Murskom Središću. Varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak 2008. godine šalje ga na studij doktorata u Rim. Za vrijeme doktorata boravio je u Papinskom zavodu Teutonicum u Vatikanu. 2012. godine obranio je doktorsku dizertaciju s temom: „Abitare la parola vivente. Lo spazio postmoderno e la dinamica della parola nella liturgia” („Nastaniti živu Riječ. Postmoderni prostor i dinamika riječi u liturgiji”). Po povratku u domovinu biskup mons. Josip Mrzljak imenovao ga je predstojnikom Ureda za liturgijski pastoral i sakralnu arhitekturu sa svrhom pomaganja svećenicima i drugim članovima naroda Božjega za što bolju i ljepšu organizaciju liturgijskog života u župnim zajednicama, kao i davanja savjeta i ideja za uređenje liturgijskog prostora. U isto vrijeme povjerena mu je i služba ceremonijara. 3. ožujka 2016. imenovan je članom novouspostavljenog Stolnog Kaptola Blažene Djevice Marije na nebo uznesene, a 14. svibnja iste godine dodijeljeno mu je mjesto kanonika kantora. Iste je godine objavljena fotomonografija „Sakralna baština Varaždina” čiji je urednik. Na 61. plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu koje je održano 18. i 19. siječnja 2021. imenovan je novim pročelnikom HILP-a te tajnikom Biskupske komisije HBK za liturgiju. Aktivno se služi njemačkim i talijanskim, a pasivno engleskim i španjolskim jezikom.

dr. sc. Milan Dančuo

Liturgijsko čašćenje sv. Josipa tijekom povijesti i danas

Sažetak

U ovome izlaganju predstavlja se razvoj liturgijskog spomena tijekom povijesti i čašćenje sv. Josipa danas u rimskoj tradiciji. Prvi tragovi kulta u istočnim Crkvama pronalaze se već u 4. stoljeću. Na zapadu najstariji spomen čašćenja sv. Josipa, povezano s datumom 19. ožujka, pojavljuje se početkom 9. stoljeća na sjeveru Francuske, ali pravi kult počinje se razvijati oko 1000. godine. U 15. stoljeću njegovo čašćenje širi se zahvaljujući utjecaju sv. Bernadina iz Siene i Jeana Charliera de Gersona. Blagdan se počinje slaviti 19. ožujka 1480. godine uz odobrenje pape Siksta IV., a postaje obvezan za cijelu Crkvu 1621. godine odlukom pape Grgura XV. Papa sv. Ivan XXIII. umeće njegovo ime u misni kanon 1962. godine. Crkva časti sv. Josipa kao uzora poniznosti i predanosti te kao svoga zaštitnika kojega je Gospodin postavio da čuva svoju obitelj.

Životopis

Milan Dančuo zaređen je za svećenika Zagrebačke nadbiskupije 2011. godine. Na Papinskom liturgijskom institutu Papinskog ateneja sv. Anzelmo postigao je magisterij te doktorirao 2023. godine. Od 2015. godine drži nastavu na Katedri liturgike Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Sažetak

Kako zapravo teološki progovoriti o svetom Josipu? Je li pritom hipotetski moguće nešto sustavnije oblikovati područje u smislu teološkog izlaganja o sv. Josipu poput recimo govora o Mariji u okviru mariologije, npr. josipologija? Svakako da o ulozi Marije u povijesti spasenja i kako se je već vremenom razvijala vjerska, teološka, dogmatska i duhovna refleksija o njoj, puno je već rečeno, je li pak i o sv. Josipu izgledno uočiti njegovu sudioničku i posredovnu (spasenjsku) ulogu u Božjem namumu i njegovoj samoobjavi, a da bi to predstavljalo nešto važno za širi teološki diskurs? Svakako da se o Josipu kojeg Sveto pismo naziva pravednikom, dade progovoriti puno toga teološko relevantnoga. Ovim će se izlaganjem također pokušati dotaći i teološki diskurs o ovome svecu u kontekstu suvremenosti u smislu uočavanja onih njegovih svetačkih (teologalnih) odlika zbog čijih manjkavosti ili krize u postmodernom vremenu, današnji čovjek kuša nemale poteškoće u svojoj egzistenciji.

Životopis

Davor Šimunec doktorirao je u Rimu 2013. godine iz područja dogmatske teologije. Od 2015. bio je zaposlen kao poslijedoktorand, a od 2019. kao docent pri Katedri dogmatske teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Inače predaje predmete Ekleziologija, Sakramenti i Kršćanska antropologija i sekularizacija. Svećenik je Zagrebačke nadbiskupije.

mr. sc. s. M. Irena Katarina Olujević

Sluga Božji Josip Stadler – utemeljitelj Glasnika svetog Josipa

Sažetak

Razložnost u odabiru ove teme vidim u činjenici, potkrijepljenoj navodima iz relevantnih izvora, da je sluga Božji (u daljnjem tekstu SB) Josip Stadler bio veliki štovatelj sv. Josipa, kojemu je, kao svome nebeskom zaštitniku, bio duboko pobožan i koji mu je bio uzor za nasljedovanje.

Prateći njegov životni hod, jasno se može zapaziti kako ga je Božja providnost besprijekorno vodila i onda kada su mu putovi života obasjani suncem ljubavi Očeve preko dobrih ljudi, i kada pljusak nepravde, ljudskih osuda, kleveta, kroz gorkost dugova i muku siromaštva duboko ranjavao. SB Stadler brzo je shvatio da je sve s čime se tijekom života susretao smjeralo samo prema jednome – ostvarenju Očeva plana za svoga izabranika koji je postupno, ali sigurno izrastao u pozivu na koji smo svi pozvani – osobna svetost i svestrana pomoć drugima na putu posvećenja. U tu svrhu neumorno radi na svim razinama života, usredotočujući se na svekolike potrebe konkretnog čovjeka svoga vremena. Osim materijalne oskudice, SB Stadler rano je uvidio i njihovo duhovno siromaštvo. Znao je da o poznavanju vjerskih istina i spoznaji Božje ljubavi i dobrote, te o rastu i produbljivanju vjere u trojedinoga Boga, ovisi u konačnici oslobođenje od ropstva neznanja koje je, parafraziram njegove riječi, „korijen svih zala”. Kao visoki intelektualac i duboko duhovan čovjek, Stadler je vrlo marljiv i plodan crkveni pisac. Značajan je njegov doprinos na duhovnom, pastirskom i znanstvenom polju.

Iz duhovnog opusa njegovih spisa izdvojamo *Glasnik svetog Josipa* koji je u Zagrebu 1973. godine utemeljio mladi sveučilišni profesor dr. Josip Stadler. Glavni adresat na koji je upućen *Glasnik* je jednostavni puk koji tada nije imao gotovo nikakve pisane riječi koja bi mu utažila glad za znanjem, te porukama i poukama o kvalitetnijem životu.

Upravo je to svrha utemeljenja *Glasnika sv. Josipa*, sveca koji je, zbog svojih vrлина, tako blizak „malim” ljudima. Sam Stadler navodi: „Iako je sv. Josip zaštitnik cijele Crkve, poglavito je on zaštitnik prostoga puka, koji se u znoju lica svoga hrani. Cijeli je život svoj u siromaštvu sproveo tjerajući sa Sinom Božjim zanat, a tim je posvetio svaki dobar posao prostoga puka. A prostomu puku upravo je i posvećen ovaj list”.

Sa svrhom štovanja i širenja pobožnosti prema sv. Josipu, Stadler je uveo i Bratovštinu sv. Josipa, čiji su članovi, uz dnevne molitve, darivali i dobrovoljne novčane priloge, u svrhu pomaganja i školovanja djece iz najsiromašnijih obitelji.

Životopis

Rođena je u Slavonskom Kobašu kod Slavenskog Broda 1951. godine gdje je završila osnovnu školu. Srednju učiteljsku školu završila je u Sarajevu.

U Družbu sestara Služavki Maloga Isusa primljena je 1969. Godine 1973. položila je privremene, a 1979. doživotne zavjete.

Nakon prvih zavjeta upisala je i uspješno studij na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Nakon nekoliko godina pastoralnog iskustva u župi Obraćanja sv. Pavla u Zagrebu, poglavari je šalju na daljnji studij u Rim gdje je na Papinskom sveučilištu Gregoriana magistrirala iz teologije duhovnosti. Po povratku iz Rima povjerena joj je služba učiteljice u novicijatu. Nakon 11 godina rada u redovničkoj formaciji novakinja, na izbornom generalnom kapitolu Družbe, održanom 2000. godine, izabrana je za drugu savjetnicu i tajnicu u vrhovnoj upravi, a 6 godina poslije za prvu savjetnicu i zamjenicu vrhovne poglavarice. Po isteku mandata u vrhovnoj upravi, dodijeljena joj je služba tajnice u Hrvatskoj redovničkoj konferenciji (HRK) u trajanju od 8 godina nakon kojih je premještena u Rim gdje joj je u kolegiju Germanicum et Hungaricum, uz ostalo, povjerena služba suradnice u knjižnici. U mjesecu srpnju 2023. godine premještena je iz Rima u Zagreb gdje joj je povjerena služba vrhovne voditeljice vanjskih suradnika, Društva Prijatelja Maloga Isusa, te pročelnice toga društva za zagrebačku provinciju.

dr. sc. Agneza Szabo

Urednici Glasnika sv. Josipa 1883. – 1945. i bitna obilježja njihova rada do zabrane 1945. godine.

Sažetak

U razdoblju od godine 1883. do 1945., urednika *Glasnika sv. Josipa* bilo je poimence deset, neki su uređivali i dva puta. Uz sažete prikaze njihovih biografija navode se povijesne okolnosti u doba uređivanja i tiskanja *Glasnika sv. Josipa* pod njihovim uredništvom. Također i bitni sadržaji *Glasnika*, ali i problemi, i kako se oni zrcale u sadržajima *Glasnika* i njegove naklade.

Životopis

Završila je Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, grupa povijest A, filozofija B. Na istom fakultetu postiže doktorat znanosti iz područja hrvatske povijesti 19. st. (1983.). U zvanje više znanstvene suradnice izabrana je 1985. te postaje suradnica toga fakulteta, te HAZU. U povodu proslave 25. obljetnice Filozofskog fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu 6. studenoga 2013. godine primila je počasni doktorat (doctor philosophiae honoris causa).

Na Veleučilištu Baltazar Krčelić u Zaprešiću vodila je i predavala kolegij Pregled hrvatske povijesti (2001. – 2015.). Sudjelovala je na više znanstvenih simpozija u zemlji i inozemstvu te objavila i uredila više od 30 knjiga: više od 100 (sto) izvornih znanstvenih radova u zemlji i svijetu, te više od 800 stručnih radova, recenzija, osvrta i slično u domaćim i stranim časopisima. Nakon započetih demokratskih promjena stalna je suradnica u više katoličkih glasila i medija. Primila je više nagrada i priznanja.

Objavljenu bibliografju vidjeti u: „Studia lexicographica”, časopis za leksikografiju i enciklopedistiku, Zagreb, god.10/11 (2016-17) br.19-20, str. 281-436.

mr. sc. Tomislav Hačko

Idite k Josipu! (Post 41, 55). Sveti Josip u životu blaženog Alojzija Stepinca

Sažetak

U izlaganju će se prikazati značenje i uloga svetoga Josipa u životu blaženog Alojzija Stepinca, počevši od njegova rođenja sve do smrti 10. veljače 1960. godine u Krašiću. Iako cijelo vrijeme skriven, sv. Josip se uvijek otkrivao kroz razne osobe i događaje u životu blaženog Alojzija Stepinca.

Životopis

Tomislav Hačko (Svetojanske Toplice, 1986.); nakon diplome na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu licencijat iz liturgike postigao je na Papinskom institutu za liturgiku sv. Anzelma u Rimu 2018. Objavljuje tekstove s područja pastoralne liturgije i života Zagrebačke nadbiskupije na mrežnim stranicama Zagrebačke nadbiskupije te Hrvatske katoličke mreže, u liturgijskom mjesečniku *Živo vrelo* i ponekad u *Glasi Koncila*. Od 2020. glavni je urednik *Glasnika Postulature blaženoga Alojzija Stepinca*. Uz tu je službu i pročelnik Tiskovnog ureda Zagrebačke nadbiskupije, vicepostulator za kauze beatifikacije i kanonizacije Zagrebačke nadbiskupije te pastoralni pomoćnik u župi sv. Marka ev., Zagreb – Gornji grad.

doc. dr. sc. Anto Mikić

Pučki listovi u životu Crkve na primjeru Glasnika sv. Josipa

Sažetak

Djelovanje pučkih listova i njihova uloga u životu Katoličke Crkve u Hrvatskoj dosad nije nailazila na veći interes naše crkvene i stručne javnosti. Premda imaju 150-godišnju tradiciju izlaženja (uz višedesetljetni prekid u vremenu nakon 1945. godine, kad je katolički tisak bio ugušen), a i danas pronalaze put do svoje ciljane publike, na pučke se listove i u dijelu crkvene javnosti nerijetko gleda(lo) kao na „manje vrijedan” segment djelovanja katoličkog tiska. Služeći se metodom analize sadržaja *Glasnika sv. Josipa* od njegova utemeljenja 1873. godine, autor u radu opisuje uređivačku politiku, nosive sadržaje i recepciju publike toga lista, koji u velikoj mjeri predstavlja svojevrsni model djelovanja katoličkih pučkih listova uopće. Razloge (relativnog) uspjeha i velike važnosti koju (je) taj list ima(o) kroz dugu povijest svog izlaženja sve do danas autor pronalazi u činjenici da je on dobro procijenio potrebe svoje publike i ostao vjeran nakani svog osnivača Josipa Stadlera da taj list usmjeri „prostome puku” da „ono malo vremena, što mu za odmor od silnih posalâ ostane, na to upotrijebi, da nešto nauči od svoje vjere, nešto si zapamti za svagdanji život, a ujedno se i malo razveseli i zabavi”. Na kraju rada se zaključuje kako katolički pučki listovi imaju neizostavnu ulogu u pastoralnom djelovanju Katoličke Crkve.

Životopis

Anto Mikić rođen je 17. siječnja 1973. godine. Doktor je na interdisciplinarnom području znanosti (povijest, komunikologija), docent i zamjenik pročelnika na Odjelu za komunikologiju Hrvatskoga katoličkog sveučilišta u Zagrebu, gdje predaje na kolegijima Katolički tisak u Hrvatskoj od 1945. do 1990., Radijsko novinarstvo, Medijsko pravo te više predmeta koji se bave odnosom Crkve i medija. Autor je 15-ak znanstvenih radova i izlagač na više znanstvenih i stručnih konferencija s područja povijesti medija, odnosa s javnošću i srodnih tema. Dugogodišnji je novinar i urednik u društvenim i katoličkim medijima, a trenutačno je glavni urednik vjerskoga portala *bitno.net*.

Sažetak

Sveti Josip snagom je svoje muževnosti i očinske figure golicao mnoge hrvatske umjetnike. U ovom se radu predstavlja i analizira na koji su ga način doživjeli hrvatski umjetnici riječi, pisci, tijekom hrvatske prošlosti, ali i predstavnici naroda u usmenoknjiževnom izričaju. Donosi se i sinteza zabilježenih običaja na hrvatskom prostoru koji se vežu uz blagdan sv. Josipa 19. ožujka.

Hrvatski književni klasici nadahnjivali su se u svojem poetskom iskazu životnim porukama sv. Josipa, a Isusov poočim nadahnjuje mnoge i u suvremenosti. Prevladava poezija, visokih, ali i ne nužno visokih umjetničkih vrijednosti, već više kao izraz vjerničke blizine i zahvalnosti. Ima i umjetničkih iskaza u drugim književnim žanrovima.

I narod se o sv. Josipu uglavnom izražavao u lirskim formama, ponajprije u poeziji, a svakako i u molitvenim zazivima punima pouzdanja u Josipu zaštitu te uz učestalo iskazivanje emocija prema omiljenom zaštitniku obitelji i cjelokupnoga hrvatskoga naroda.

U običajnim tradicijama uz sv. se Josipa ni izbliza nisu vezali određeni godišnji ili radni običaji kao što je to uz neke druge svece, no na hrvatskim je prostorima ipak zabilježeno više običaja koji se vezuju uz Josipov sveti lik.

Životopis

Tanja Baran rođena je 29. srpnja 1973. godine u Koprivnici. U Križevcima je polazila osnovnu i srednju pedagošku školu te se glazbeno obrazovala. Godine 1996. diplomirala je kroatistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu s temom iz usmene književnosti, nakon čega je 1997. stručno surađivala na projektu od desetak dokumentarnih epizoda serijala „Hrvatska usmena književnost” za Obrazovni program Hrvatske televizije. Magistrirala je 2003. s temom „Križevački statuti u hrvatskoj vinskoj kulturi i usmenoj književnosti”, a doktorirala 2012. s temom „Usmenoknjiževno nasljeđe križevačkoga kraja u kontekstu hrvatske književnosti 19. stoljeća”. Objavila je i uredila više knjiga te više znanstvenih radova iz područja filologije, medija i teologije. Sudjelovala je na više znanstvenih skupova. Od siječnja 2020. u znanstvenom je statusu znanstvene suradnice, a od siječnja 2021. u znanstveno-nastavnom zvanju naslovne docentice. Na Fakultetu hrvatskih studija predaje kolegije *Teorije i sustavi radijskoga komuniciranja* i *Retoriku*.

Od 1994. radi na *HRT-u*, na Radiju Sljeme i u Religiji Hrvatskoga radija, kao novinarka, reporterka, voditeljica i urednica u programu. Od 2016. glavna je urednica Hrvatskoga radija – Radija Sljeme. Dugogodišnja je stalna vanjska suradnica *Glasa Koncila*.

Predsjednica je Udruge za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić” u Križevcima i počasna predsjednica Društva za očuvanje križevačke baštine „Križevački statuti”. Autorica je nacionalnih manifestacija iz kršćanske kulture: Dani hrvatskih svetaca i blaženika, Susret hrvatskoga duhovnoga književnoga stvaralaštva „Stjepan Kranjčić” i Susret hrvatskoga dječjega duhovnoga stvaralaštva „Stjepan Kranjčić”. Autorica je nacionalnog natječaja za hrvatsku vinsku fotografiju.

Dobitnica je više nagrada i priznanja.

Stanko Špoljarić

Prikazi svetog Josipa u hrvatskoj likovnoj umjetnosti

Sažetak

Sveti Josip posebno je blizak hrvatskom narodu, pa su umjetnici, ili osobe s iskrom talenta, svoju vjeru i ljubav prema svecu izražavali skulpturama i slikama. I poznata imena (u određenom periodu uglavnom strani majstori oltarnih slika i kipova) i anonimni autori klasičnog izraza prošlih stoljeća, ili brojni hrvatski autori u vidovima raznolikosti moderne umjetnosti (poput Ive Dulčića, Josipa Biffela, Blaženke Salavarde, Marijana Gajšaka, Ante Starčevića) oblikovali su djela bilo sa samostalnim prikazom sveca, često s malenim Isusom, ili scenama složenijeg scenarija, primjerice prikaza Isusova rođenja ili Bijega u Egipat. Uz niz djela dojmljivih vrijednosti određen broj ih je rađen po predlošku, različitim postupcima u umnožavanju originala. Pripadaju često i ostvarenjima drugih sredina (današnje Italije, Austrije), te kao rezultat narudžbi osmišljenog dijaloga, ili i sretnih okolnosti u jedinstvu Crkve, postaju tako i logična sastavnica hrvatske umjetnosti.

Životopis

Rođen je 14. rujna 1947. godine u Zagrebu gdje je završio osnovnu i srednju školu. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je na odsjecima za povijest umjetnosti i arheologiju. U Umjetničkom paviljonu bio je zaposlen kao viši kustos, neprekidno od 1973. do 2013. godine. Autor je brojnih likovnih monografija poput M. Veže, T. Lončara, G. Petrača, T. Ostoje, M. Gajšaka (sa suradnicima), M. Jakubina, I. Marekovića, zatim predgovora brojnih samostalnih izložbi diljem Hrvatske D. Babić, V. Jordana, S. Šohaja, J. Botterija Dinija, V. Lipovca. Posebnu pozornost davao je interpretaciji djela sakralne tematike i pojedinačnih opusa poput onih na izložbi „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu”, ili grupnih, višegodišnjih projekata određene motivske koncepcije, u okviru događanja programa „Pasijske baštine”.

Lorena Ninčević

Računalna analiza Glasnika svetog Josipa

Sažetak

Izlaganje će se baviti računalnom analizom elektronički dostupnih izdanja „Glasnika svetoga Josipa”. Pomoću internetskog alata „Sketch Engine” napraviti će se korpus koji će se zatim detaljnije istraživati s obzirom na pojedine opcije koje alat nudi. Promatrat će se frekvencijske distribucije riječi, zastupljenost pojedinačnih autora i tema, konkordancije koje se vezuju uz lik svetoga Josipa, a sve s ciljem statistički i računalno vođenim istraživanjem tog vjerskog glasila. Ovim izlaganjem želi se istaknuti i potencijal digitaliziranja svih izdanja *Glasnika svetog Josipa* kako bi se mogao stvoriti veći korpus koji bi bio vrijedan izvor podataka stručnjacima iz različitih znanstvenih područja (ne nužno samo iz područja povijesti i teologije).

Životopis

Lorena Ninčević rođena je 1997. godine u Karlovcu. Godine 2016. upisuje Filozofski fakultet u Zagrebu, smjer informacijskih znanosti i komparativne književnosti. Sudjeluje na međunarodnoj konferenciji „INFuture 2019” kao suautorica rada „Quantitative Analysis of Adjectives in the Russian Literary Corpus of Realism and Romanticism”. Godine 2020. sudjeluje kao suizlagačica rada „Depictions of Women in Croatian *Duga* and *Tena*: A Computational Analysis” na NooJ konferenciji. Diplomski studij završava 2021. i stječe diplomu magistra komparativne književnosti i edukacije informatike. Od listopada 2022. radi kao asistentica na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu (Katedra za obradu prirodnog jezika, leksikografiju i enciklopedistiku).

mons. mr. sc. Antun Sente ml.

***Marija udomljuje Josipa. Crkva svetog Josipa u župi BDM
Snježne uzdignuta na čast nacionalnog svetišta***

Sažetak

Dana 30. travnja 1987. godine u Zagrebu biskupi hrvatskoga govornog područja uzdigli su karlovačku crkvu svetog Josipa na čast Nacionalnog svetišta svetog Josipa te 15. listopada 1987. godine u Splitu izdali statut Nacionalnog svetišta svetog Josipa u Karlovcu. Tim je činom najstarija karlovačka župa dobila novim zamah, novu pastoralnu i duhovnu aktivnost. Domovinski rat razvoj je malo zaustavio, ali nova karlovačka rijeka, rijeka hodočasnika, sve snažnije teče. Predavač će u svom izlaganju prezentirati utjecaj aktivnosti Nacionalnog svetišta svetog Josipa na život župe BDM Snježne na Dubovcu, kao i na cijeli grad Karlovac.

Životopis

Rođen je u Sekirišću 4. svibnja 1971., župa Sveti Križ Začretje. Godine 1996. diplomirao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Iste je godine po rukama zagrebačkog nadbiskupa kardinala Franje Kuharića u zagrebačkoj katedrali primio svećenički red. Od 1996. do 1999. obnaša službu župnog vikara u župi sv. Antuna Padovanskog u Sesevetskim Selima te u istom svojstvu od 1999. do 2002. u župi Uzvišenja Sv. Križa u Sisku. Na Papinskom sveučilištu Salezijana u Rimu diplomirao je odgojne znanosti, a 2005. godine postiže titulu magistra znanosti iz pastoralne teologije, iz pastorala mladih. Po povratku u Hrvatsku imenovan je nadbiskupskim tajnikom, a od 2006. bio je povjerenik za pastoral mladih Zagrebačke nadbiskupije. Godine 2007. preuzeo je službu župnika župe Uzvišenja Sv. Križa u Sisku. Nakon osnutka biskupije uz službu katedralnoga župnika bio je i predstojnik Ureda za odnose s javnošću Sisačke biskupije. Na prijedlog biskupa Košića početkom 2012. godine papa Benedikt XVI. uvrstio ga je među svoje kapelane.

Od rujna 2012. do 2014. godine obavlja župničku službu u župi sv. Barbare u Gornjem Vrapču u Zagrebu. Godine 2014. postaje rektorom Nacionalnog svetišta svetog Josipa i župnikom župe Blažene Djevice Marije Snježne na Dubovcu u Karlovcu.

U Nacionalnom svetištu svetog Josipa osnovao je Galeriju „Martin Borković”. Uvelike je zaslužan za promicanje štovanja svetog Josipa u hrvatskom narodu u novije vrijeme.

U svojoj svećeničkoj službi profilirao se i kao vrstan radijski voditelj emisija katoličkoga sadržaja. Bio je glavni i odgovorni urednik lista katedralne župe u Sisku *Križ ljubavi* te prvi i glavni urednik *Službenog vjesnika Sisačke biskupije*. Objavio je knjižicu *Putovanje s križem* i *Putovanje s križem do otvaranja neba* te uredio dva izdanja *Voxs*, vodič za mlade katolike i studente grada Zagreba. Trenutačno je glavni urednik *Glasnika svetog Josipa* i časopisa Karlovačkog dekanata *Župni list*, te je pripremio zadnja tri izdanja molitvenika *Idimo k Josipu*.

BILJEŠKE

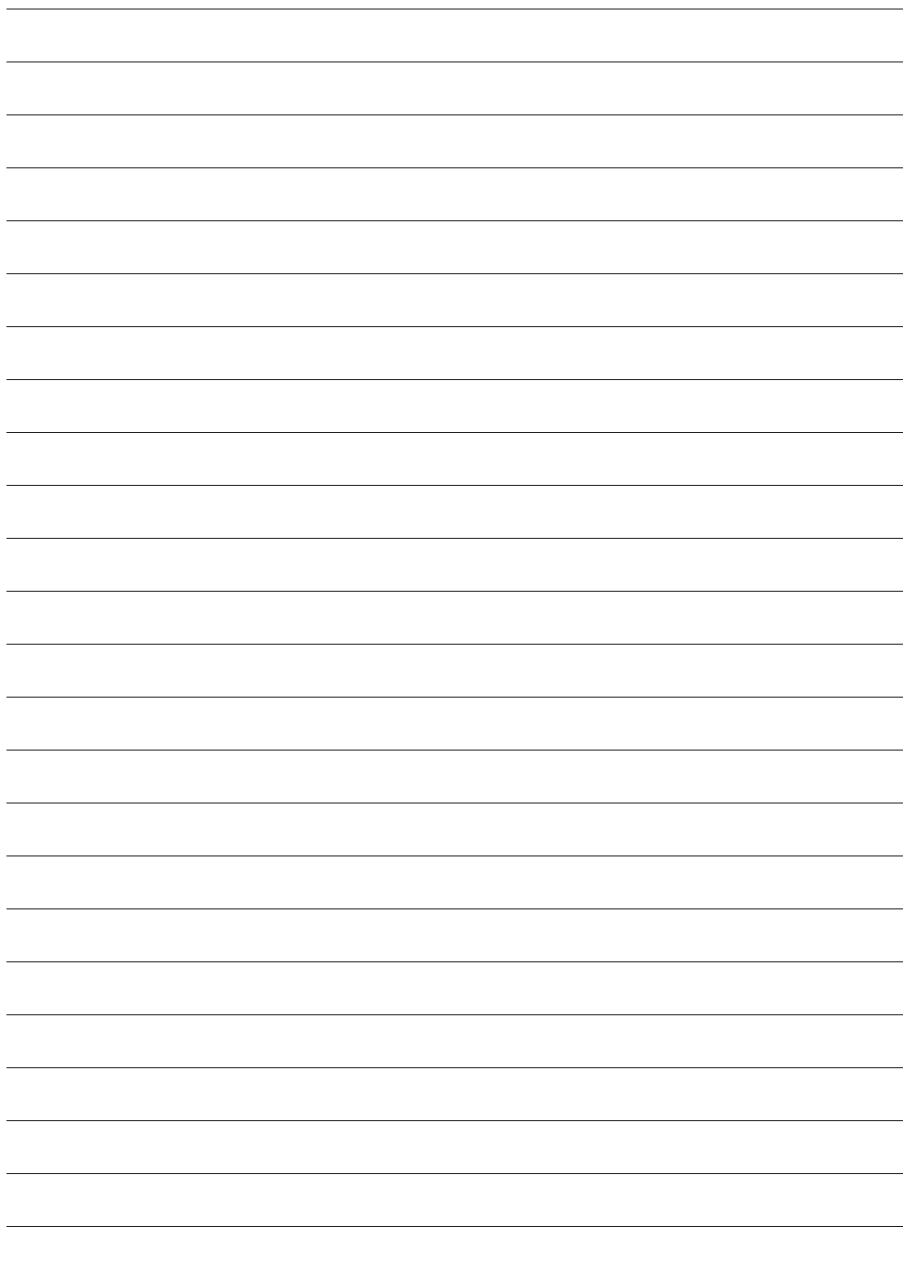

PROTECTOR CROATIAE